

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1635. usque ad annum 1643

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 9011888X

§. 55. Continuata Puritanorum rebellio in Scotia ob novam Liturgiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67406)

eos se mutuo refutare circa res sub eo-
 rum oculis gestas? hicne ad eorum
 excusationem sufficere poterit labilitas
 memoriæ? annon tentamur ad creden-
 dum, utramque partem a mala fide,
 saltem ab artificio liberam non esse fa-
 vorabilia tantum recensendi, omittendi
 ingrata?., Demum, quantumvis Calvi-
 nistæ ad extinguendum hoc schisma
 etiam Synodorum auctoritate liberam
 doctrinæ de gratia universali professio-
 nem omnibus etiam Calvinistis reli-
 querint, hocque dogma, quod haud
 parum a sana doctrina in S. Scripturis re-
 velata alienum credunt, intra Ecclesiæ
 hujus mœnia tolerarint, nec tamen in
 hunc usque diem doctrinæ concordiam,
 communem erroris everSIONem, atque
 animorum unionem post tot Synodos,
 mandata & disputationes restituere va-
 luerunt, deficiente nimirum suprema
 judicis auctoritate, cujus judicio ac
 definitioni partes litigantes stare te-
 nerentur.

Sæc. XVII.
 A. C. 1637.

§. LV.

*Continuata Puritanorum rebellio in
 Scotia ob novam Liturgiam.*

Nupero Edinensis populi tumultu fu-
 nestæ in Scotia seditionis prima
 spargebantur semina, quæ tandem in
 M 5 Regni

Salmon.
Hist. d' Angl.
Jæger. Hist.
Eccl. l. 7. c. 3.

Sæc. XVII. Regni ruinam, Regisque excidium cum
A. C. 1637. summo Anglici nominis dedecore ex-

Rapin.

Thoir. Hist.

d' Angl. l. 19.

Calmet. Hist.

Univ. l. 152.

creverant: Majore indies furore inter se tumultuabantur Episcopi, ac Puritani: Hi Episcopis tyrannidem, ambitionem, & Liturgiæ obtentu Papisimum invehendi propositum exprobant, illi vero Puritanis objectabant Hierarchiæ odium, rebellionem in Reges, atque insanum sectæ suæ Fanatismum. Interea Carolus Angliæ Rex per suos Legatos non modo Franciæ Regem, sed & Sueciæ Reginam ad armorum societatem in Palatini Principis favorem pellicere tentabat; verum persuasum omnibus, Anglos bellum haud serio gesturos, sed potius alieno damno, expensisque res suas promoveri intentos fore: quapropter validam opem ab Anglorum Rege, quem interstinis Puritanorum tumultibus distentum noverant, sibi haud pollicebantur hi Principes: hoc enim anno Puritani tam aperto furore Regiis mandatis obfistebant, ut Senatus cunctis Sectariis Ministris, ne absque Cantuariensis Archiepiscopi venia e Regno discederent, prohibere, Puritanos vero in Americam abigere cogeretur: inde vero ortum, ut ibidem Puritanorum numero in immensum ferme aucto non modo disciplina Ecclesiæ Anglicanæ sensim abole-

Sæc. XVII.
A. C. 1637.

aboleretur, sed etiam temporis progres-
su Puritani, utpote gens regii imperii
impatiens, obsequii jugum in America
excute molirentur. Quoniam vero
se ab Episcopis Aulicisque inique ve-
xari crederent, hinc eorum nonnulli
seditiosos libellos in vulgus sparsere,
qui tamen de hoc crimine convicti, par-
tim publice virgis cæsi, partim ab-
scissis auribus perpetuis carceribus man-
cipati sunt. Nec tamen horum dam-
no Puritani in Scotia sapere incipie-
bant, ad eam prolapsi temeritatem,
ut pecuniarum publicarum librum a Rege
nuper præscriptum supprimiti, præfracte
a Senatu postularent: tandem vero Edi-
nenses apertæ seditionis vexillum primi
extulere, innataque sectariis omnibus
pervicacia primum Senatus imperia
detrectabant, mox & Regis ipsius exue-
bant sacramentum. Quærentibus post-
modum nova fœdera, sicut fit in sedi-
tiosis, non potuere deesse ex ipsis et-
iam Proceribus, Nobilibus, civibus-
que novi conjurati, conciliante præfer-
tim societates, mentium & inquietu-
dinis similitudine, parique Liturgiam
novam detestandi pertinacia: Horum
tamen motibus adeo non terrebatur Se-
natus, ut etiam novos tumultus, quos
ex infueto populi concursu sibi præsa-
giebat, præventurus die decima septi-
ma

Sæc. XVII. ma Octobris præconis voce præciperet, quatenus omnes exteri intra viginti quatuor horarum spatium Edinensî Urbe excederent, ac liber, cui titulus: *disputatio contra ritus Anglicanos & Papisticos Scotis obtrusos* supprimeretur. Altera nihilominus die populus turmatim confluit, ac seditiosorum manipulus Duca - Gallicanum Episcopum inter continua maledicta & convitia usque ad Senatus locum comitatur, ipsam quoque Curiam cingit, eundemque Episcopum sibi tradi postulat. Implorat Senatus armatam Magistratus opem, incassum tamen; rebelles enim Puritani ipsos etiam Magistratus in Prætorio obsessos tenebat, sanguinem & mortem & internecinum interitum denuntiantes, ni liturgiæ abolitionem protinus a Rege impetrarent, Ramseyum & Rolleckum Puritanos Prædicantes e carcere liberarent, aliumque Præconem, Honderfonum nomine, antea exauctoratum, officio suo restituerent. Cuncta seditiosis pollicetur Magistratus, ut furentium manus effugeret. Interim Traquarius supremus Ærarii Præfectus, necnon Wigtonus Comes Curiam accessere, de opportunis Duca - Gallicanum Episcopum liberandi mediis cum Magistratu consulturi: Hos inde reuersos seditiosi contume-

tumeliis ultra modum afficiunt, ipsum-
 que Traquarium fustibus ac pugnis ad
 terram affigunt, vociferantes: *Ita Deus*
suam defendit causam, & confundit Litur-
giam, ejusque fautores. Tot insultuum
 impunitate tumentes Puritani nequi-
 dem ab armata satellitum manu ad of-
 ficium redigi poterant, magis tamen
 prospero successu sedandis turbis adla-
 borabant Senatus Primores, qui juncta
 quorundam Nobilium, ac præcipuo-
 rum civium opera tandem seditiosi po-
 puli motus composuere. Sedato tu-
 multu Senatus publico edicto rursus in-
 hibuit, ne Edinenses in plateis vel alibi
 frequentiores concurrerent. Intempe-
 stivum profus erat hoc mandatum,
 Puritanorum animis nimium adhuc
 exacerbatis: quocirca recrudescente
 seditionis petulantia minaciter concla-
 mant: *reddantur Prædicantes ab officiis*
sui amoti, necnon a Magistratu promissa
exacte servantur: nec hic stetit eorum au-
dacia, sed insuper supremo Regni Can-
cellario contra Canones & Liturgiam
duos porrigunt libellos, in quorum primo
omnes Edinenses incolæ, Viri, fœmi-
næ, infantes & domestici, in altero
vero Proceres, Nobiles, ejusdemque
urbis cives præcipui legebantur subscri-
pti. Querebantur in hisce libellis, quod
eis contra fas novus, primæque refor-
 matio-

Sæc. XVII.

A. C. 1637.

Sæc. XVII. A. C. 1637. mationi contrarius Dei cultus sine Par-
 lamenti, ac Generalis Synodi consilio
 obtruderetur, novaque Liturgia per
 Episcopos extorta nil nisi Zizania super-
 stitionis & idololatriæ contineat, ac
 Religioni in Regno stabilitæ adver-
 tur: præterea exposuerunt, in Cano-
 num libro esse statutum, quod omnes,
 qui Dei cultum in Liturgia præscriptum
 Sacris literis esse contrarium, vel su-
 perstitiosa, minusque legitima conti-
 nere affirmaverint, sint excommuni-
 cati, quin unquam nisi per Episcopos
 Ecclesiæ reconciliari valerent: Episco-
 pis insuper potestatem recens fuisse con-
 cessam a jebant, pro suo arbitrio pœ-
 nam injungendi, quoties Canones nul-
 lam pœnam statuunt: ejusmodi autem
 judicium arbitrarium a Regni legibus
 nunquam fuisse approbatum dicitabant;
 præcipue vero lamentabantur, quod
 eos opprimendi studio, intra viginti qua-
 tuor horas urbe excedere, ac intermi-
 nata perduellionis pœnæ Canones ob-
 servare, publico edicto per Episcopos
 procurato jussi essent. Denique postu-
 labant, ut Religionem juxta ritum in
 Ecclesia & Regno antea approbatum
 exercendi libertate deinceps frui per-
 mitterentur, eorumque querelæ contra
 Episcopos allatæ examini subjiceren-
 tur, interim vero Episcopi judicium
 par-

partes in propria causa non sibi arrogarent, donec via juris hoc negotium fuerit decisum.

Sæc. XVII.
A. C. 1637.

§. LVI.

Scotorum jurata Anglicani ritus detestatio.

Ad hosce Puritanorum libellos Carolus I. Angliæ Rex respondere, haud consultum censebat, seditionis Authores omni legum severitate plectere, destinatum habens: Instigabat quoque Regem Laudus Cantuariensis Archiepiscopus, qui suæ pariter auctoritatis contemptum acerrime indignatus, tanquam in perduelles animadvertendum, & Puritanorum pertinaciam armis expugnandam censuit: Aliorum tamen suavis Rex ad Scotos has dedit literas: *Edinensi tumultu haud immerito offensus, ad vestras querelas responsum, quale a justo & Religioso Rege expectari posset, dare intemptivum censei: interea palam verbis declaro, quod Papismi superstitiones abhorream, ac sedulo intentus sum, ne in ullam Provinciam ritus invehatur, qui ad VERÆ RELIGIONIS HUCUSQUE in Scotia ACCEPTATÆ augmentum non tenderet, aut REGNI LEGIBUS adversaretur.* Hac declaratione Rex Scotos placatum iri sperabat, hi vero verba

*Thoiras l. c.
Abrege
chron. Siecl.
XVII.
pag. 446.
Pufendorff
Hist. de
Bretagn.
tom. 4. l. 4.
cap. 1.*